

När inskriven gravid uteblir från mödrahälsovård

Förändringar sedan föregående version

Inga förändringar sedan föregående version.

Bakgrund

I likhet med nästan all hälso- och sjukvård, är mödrahälsovård (MHV) frivillig. I Sverige finns emellertid sedan länge en mycket väl förankrad tradition att gravida söker MHV och att de fullföljer basprogram eller vårdprogram under och efter graviditeten. Att en inskriven gravid uteblir från MHV, framför allt utan att kontakta barnmorskemottagningen (BMM), skapar därför oro.

Dessutom betraktas det väntade barnet som en patient i de fall den gravida har beslutat fullfölja graviditeten. MHV erbjuds inte bara för att främja den gravidas hälsa utan även för att förebygga och upptäcka komplikationer hos det väntade barnet.

Utförande

- Vid inskrivningen informeras den gravida om hur BMM ska kontaktas vid önskemål om att omboka eller avboka bokad tid, samt att BMM bör kontaktas vid missfall eller vid prematur förlossning. Information ges även om att BMM behöver få veta om den gravida flyttar eller av annat skäl vill byta BMM.

- Vid inskrivningen inhämtas tillstånd för BMM att kontakta den gravida via SMS/e-tjänster 1177 vid behov.
- Vid utfall på första graviditetsbesöket där barnmorska bedömer att ny patientansvarig barnmorska (PAB) behöver följa upp den gravidas fortsatta närvaro följs nedanstående handläggning vid uteblivande. Se även rutin [Första graviditetsbesöket utförd på barnmorskemottagning VGR](#)
- I de fall patienten uteblir från andra graviditetsbesöket, ska MVC-mappen avslutas senast vecka 20. Ange "Flyttat" och skriv kommentar under *Noteringar*, då vi ej vet orsaken.
- Inkommer nya uppgifter, öppnas MVC-mappen på nytt genom att bocka ur "Flyttat" alternativt ange "Abort" och sen skrivs kommentar.

Handläggning för gravida som genomfört första och andra graviditetsbesöken och uteblir

- Uteblir inskriven gravid en eller fler gånger efter första och andra graviditetsbesöket, försöker PAB eller annan barnmorska ringa patienten eller skicka sms två gånger.
- Om den gravida inte medgivit kontakt via SMS, eller om två SMS inte lett till respons, skrivs i stället brev upp till två gånger där oro uttrycks över uteblivandet.
- PAB kontrollerar i journalens "träd" om aktuell MHV-mapp upprättats vid annan BMM i VGR, varmed det antas att patienten bytt BMM och ytterligare åtgärd behövs inte. Finns ingen ny MHV-mapp vidtas inga fler åtgärder, såvida ingen särskild oro finns för patienten eller det väntade barnet.
- Vid särskild oro för den gravida eller det väntade barnet/en, diskuterar PAB med enhetschef angående om oron är så pass uttalad att det finns skäl att öppna MHV-mapp vid annan enhet eller att vidta någon annan åtgärd. Mödrahälsovårdsöverläkare kan också konsulteras.

Bland anledningarna till särskild oro

- Den gravida/nyförlösta har en utsatt social situation, till exempel misstänkt eller känd våldsutsatthet (tänk även på hedersrelaterat hot och våld) eller skadligt bruk/missbruk.
- Vederbörande har på grund av språkliga eller kognitiva svårigheter svårt att ta till sig given information om betydelsen av MHV.
- Vid somatiska komplikationer, till exempel misstänkt tillväxthämning, immunisering, hypertensiva tillstånd.

Bland övriga åtgärder som kan övervägas

- Konsultera regionsjurist, bland annat kring kontakt med socialtjänsten
- Kontakt med respektive förlossningsavdelning för samråd
- Orosanmälan till socialtjänsten

Enligt 25 kapitlet, 12 §, Offentlighets- och sekretesslagen: ”Uppgift om gravid kvinna eller någon närstående till henne får lämnas från en myndighet inom hälso- och sjukvården till annan sådan myndighet eller till en myndighet inom socialtjänsten om uppgiften behöver lämnas för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.”

Ansvar

Mödrahälsovårdsöverläkare ansvarar för innehållet i rutinen.

Områdeschefer och enhetschefer ansvarar för att rutinen implementeras och efterlevs.

Arbetsgrupp

Innehållsansvar

Anna Hagman, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV,
Regionhälsan.

Innehållsgranskare

Anna-Karin Broman, mödrahälsovårdsöverläkare, Centralt
mödrahälsovårdsteam (CMHV), Regionhälsan.

Godkännare

Maria Gjertsen, regionområdeschef, Barnmorskemottagning och gynekologi, Regionhälsan.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Barnmorskemottagning och gynekologi

Innehållsansvar: Anna Hagman, (annha67), Överläkare

Granskad av: Anna-Karin Broman, (annbr25), Överläkare

Godkänd av: Maria Gjertsen, (marem2), Regionområdeschef

Dokument-ID: RHS9927-391389789-127

Version: 5.0

Giltig från: 2026-03-24

Giltig till: 2028-03-24